

Rosa Uldalls tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig

Taler

Rosa Uldall
Journalist ved DR Nyheder

Dato

26. maj 2026

Sted

Harreslev-Kobbermølle Danske
Skole, Harreslev

- 1 Jeg vil gerne starte med at sige mange tak, fordi jeg må være jeres ungdomstaler i år. Det er jeg meget beæret over.

- 5 Det er efterhånden nogle år siden, at jeg har været til et årsmøde, men selvom jeg er blevet lidt ældre, så føles det stadig lige så specielt som altid og der er mange kendte ansigter at hilse på.

- 10 Det har jeg virkelig glædet mig til, for fællesskabet her og blandt os i Sydslesvig er noget helt særligt.

Det føles også helt specielt at stå lige præcis her på Harreslev Danske Skole, da det er her jeg for efterhånden mange år siden lærte at læse og skrive.

- 15 Til de af jer der ikke kender mig, så er det evner jeg bruger i mit arbejde som journalist hos DR i København, hvor jeg skriver artikler om alt fra ind- og udland – også om Tyskland.

- 20 For noget tid siden fik jeg lov til at prøve, hvordan det er at være på den anden side af skrivebordet.

- 25 Normalt interviewer jeg andre, men denne gang interviewede en journalist fra Flensborg Avis mig om mit arbejde, og hvordan det er at bo langt væk fra grænsen. Hun spurgte også, om jeg oplevede nogle fordomme ved at komme fra Tyskland.

Der har jeg måske været heldig – for det har jeg ikke.

Når jeg fortæller nogen, at jeg kommer fra det danske mindretal, er de altid nysgerrige og vil vide mere.

- 35 Jeg bliver endda af og til spurgt om jeg så har gået på “Otto Duborg Skolen” – og mens det altid får mig til at grine lidt, bliver jeg alligevel overrasket over, at nogle har et begreb om, hvad det danske mindretal indebærer.

- 40 For det er der mange, der ikke har. Mange nord for grænsen ved ikke særlig meget om os og vores kultur, og hvor jeg skal fortælle, at vi har danske børnehaver, skoler, gymnasier og at mange hernede sagtens kan tale dansk.

Men det gør jeg gerne, for jeg er meget stolt af at komme herfra og synes det er vigtigt at gøre opmærksom på.

45

Især fordi vi ikke skal tage mindretallet for givet.

Det synes jeg også ligger i årets motto for årsmøderne – friheden til at være nogen. Det er et meget smukt motto.

50

Men den bør også være en påmindelse om, at vi skal værne om vores kultur og give den videre til næste generation.

- 55 Det tror jeg, at årsmøderne spiller en vigtig rolle i. For her får vi lov til at larme lidt og vise, hvor mange vi er, og det her fællesskabet for alvor bliver synligt.

Men hvis vi alligevel skal blive lidt bedre til at værne om mindretallet og gøre os selv mere synlige – så har jeg en lille konkret idé til, hvad vi hver især kan gøre.

- 60 Og det er at lære en ting af københavnere.

Man lærer mange ting ved at flytte langt væk og får nye perspektiver. Jeg har boet i København i over fire år.

- 65 En sjov ting jeg opdagede, da jeg flyttede til København var, at københavnere siger ikke, at de kommer fra København. De siger, at de kommer fra Nørrebro, Vesterbro eller Amager og kigger på en med begejstring og forventningsfulde

øjne om, at man ved, hvad det betyder.

70

Det synes var meget mærkeligt til at begynde med. Både fordi det jo bare er bydele, og fordi jeg ikke forstod, hvorfor det var vigtigt at fremhæve dem så specifikt.

75 Det tog mig nogle uger at lære de forskellige områder at kende. Men i dag forstår jeg godt, hvorfor københavnere siger så specifikt, hvor de bor henne.

Områderne har hver sine træk. Så for mange handler det om identitet, hvilken bydel man bor i. Så måske kan vi lære noget af dem.

80

Bare på en lidt omvendt måde. For hvor bydelen er meget vigtig for dem, er det mindre vigtigt for os, HVOR præcist vi kommer fra – det vigtigere er HVAD vi kommer af.

85 Som regel siger jeg, at jeg kommer fra Harreslev, for det gør jeg. Men det Harreslev som jeg er vokset op i er nok anderledes end det Harreslev, som nogle af vores tyske medborgere, der kun er vokset op med tysk kultur, kommer fra.

90 De værdier, jeg bærer med mig, er i høj grad formet af det danske mindretal og nok mere end de er formet af Harreslev.

Det er mindretallet, der har lært mig betydningen af demokrati, frisind og tillid.

95

Det kan være utroligt svært at forklare andre, hvad det vil sige at være både dansk og tysk.

100 For mig er mindretallet en følelse, det er en hjertesag og det er en fælles kulturforståelse, som netop kun et mindretal af danskere og tyskere kommer til at mærke og forstå.

105 Det er en følelse af både og – at man kan heppe på Danmark og på Tyskland – og det er nogle gange heldigt at have to hold med det VM, der står for døren.

Men for at komme tilbage til pointen: Hvad kan vi lære af københavnere?

110 Måske kan vi først og fremmest bruge den samme begejstring og selvtillid, når vi fortæller andre, at vi kommer fra mindretallet.

Og så tror jeg, at det er vigtigere at sige, at vi kommer fra mindretallet.

115 Det siger mere om os end byen.

Så det vil jeg gøre fremover.

120 Jeg har altid vist, at det danske mindretal var noget særligt, men jeg har først rigtig forstået det nu.

125 Det mærkede jeg for nyligt, da en ny kollega kom hen til mig og spurgte om jeg ikke var Rosa og om jeg kom fra grænsen. Det sagde jeg ja til. Hun svarede så – jamen vores bedsteforældre kendte hinanden og var venner, og hun kommer også hernede fra.

130 Fra det øjeblik hun sagde det, var hun ikke en fremmed mere. Vi har et bånd, selvom vi ikke kender hinanden. Jeg ved faktisk ikke hvilken by, hun er vokset op i, men det betyder heller ikke så meget.

Mindretallet er lidt som en landsby fordelt over mange byer. Vi kender hinanden på kryds og tværs.

135 Og vi deler de samme værdier på kryds og tværs.

Da min nye kollega fortalte det, føltes det som om et stykke af “hjem” var helt tæt på. Det synes jeg er ret fantastisk at opleve, selvom jeg er 300 kilometer væk fra min hjemstavn.

140 Og det er netop noget af det, som mindretallet kan. Vi kan give hinanden et fællesskab, som er virkelig unikt.

145 Og for lige at dvæle kort ved, at min nye kollega fortalte, at vores bedsteforældre kendte hinanden. Så tror jeg også, at der er nogle af jer der kendte dem. Min morfar Ewald Jacobs og min mormor Abelone Jacobs var begge lærere på

Duborg Skolen.

De deltog også altid i årsmøderne og var medlemmer af SSF dengang de levede.

150 De viderebragte vigtigheden af mindretallet til min mor og til mig.

Sådan er det sikkert også for flere af jer. Mindretallet i dag eksisterer kun, fordi generationer før os har værnet om det og bragt det videre. Det vil jeg sige tak til dem for.

155

Faktisk har jeres formand Kirsten Anthonisen haft min morfar som underviser. Og da jeg talte med hende om denne tale, lovede jeg, at jeg nok skulle lade være med at tale for længe – ligesom min morfar i sin tid kunne have for vane.

160 Derfor vil jeg slutte af med en sidste ting:

Vi har fået mindretallet, og vi skal passe på det.

Vi bærer alle et ansvar for at udbrede kendskabet til mindretallet og til at drive
165 fællesskabet videre.

Værn om det. Det er det dyrebareste, vi har. Især i en tid med splittelse, sociale medier, skærme og ensomhed.

170 Bliv ved med at komme til arrangementer. Bliv ved med at spørge jeres venner og bekendte, om ikke de har lyst til at komme med. Og find på nye ting i kan lave sammen, og som måske vil tiltrække flere.

Som nævnt tidligere er årets motto – friheden til at være nogen – meget smuk – især fordi i bruger den frihed til at være nogen sammen og være nogen for
175 hinanden.

Tak for ordet.

Kilde

180 Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler og producent

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Festtale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/rosa-uldalls-tale-ved-de-danske-arsmoder-i-sydslesvig-2026>

190

195

200

205

210

215

220